

November 2025

Fælles om stormflodssikring

Et udspil fra
hovedstadskommunerne
og Forsikring & Pension

TÅRNBY KOMMUNE

DRAGØR
KOMMUNE

HVIDOVRE
KOMMUNE

F&P

FORSIKRING
OG PENSION

Fælles om stormflodssikring

Mens mange danske kystkommuner står over for udfordringer med at beskytte hjem, infrastruktur, erhvervsområder og kulturarv mod de skadelige effekter af stormfloder langs de knap 9.000 km kyststrækning omkring Danmark, er risikoen forbundet med manglende beskyttelse blevet mere tydelig end nogensinde.

Med udgangspunkt i de seneste stormfloder i oktober og december 2023, der resulterede i skader på over en milliard kroner fra stormflodsordningen, er det klart, at en rettidig investering i forebyggelse kan spare samfundet for enorme fremtidige omkostninger – både menneskeligt og økonomisk. FN's Klimapanel advarer om, at hyppigheden og intensiteten af stormfloder vil stige som følge af stigende havvandstande, hvilket gør det nødvendigt, at forberede sig på større udfordringer, ikke kun for kystkommunerne, men også for nærliggende områder. Kommunerne er i gang med at stormflodssikre, men der er behov for en ændring af rammebetingelser og finansiering, så der bliver bedre mulighed for at sikre effektiv beskyttelse og dermed bevare liv og økonomisk stabilitet i de kystnære områder.

En rapport fra DTU i 2024 anslår, at skadeomkostningerne til stormfloder kan nå op på ca. 250 milliarder kroner over de kommende 100 år, hvis ikke afgørende stormflodssikring implementeres. Transportministeriet vurderer i en tilsvarende analyse at skadesomkostninger alene for Dragør, Hvidovre, København og Tårnby kommuner kan koste 75 milliarder kroner i 2075.

Rapporterne understreger nødvendigheden af en omfattende og koordineret indsats for stormflodsbeskyttelse af Danmark, hvilket er en opgave, som også kræver, at staten i langt større grad tager ansvar. Forsikring & Pension og Dragør, Hvidovre, Københavns og Tårnby kommuner peger sammen på fire centrale udfordringer, som skal løses, for at Danmark kan blive sikret mod havets kræfter i fremtiden.

Et naturligt samarbejde

Når det kommer til stormflodssikring, arbejder forsikringsbranchen og kommunerne fra hver sin vinkel med at sikre trygge og forudsigelige vilkår for alle i Danmark, uanset om vi taler om borgere eller virksomheder.

Borgerne efterspørger vished for at kommunerne sikrer, at de danske byer udvikles med øje for blandt andet klimaforandringer. Kommunernes ansvar for sikring af ejendom er dog begrænset til de kommunale arealer.

Er uheldet derfor ude og der erklæres stormflod, som vi så det i 2023, er det den offentlige stormflodsordning, som forsikringsselskaberne administrerer, der hjælper den enkelte.

Det er den løbende dialog og erfaringer med de udfordringer, der står i vejen for stormflodssikring, som nu bringer forsikringsbranchen og hovedstadskommunerne sammen om at finde løsninger, som kan anvendes af landets øvrige kommuner.

Rammerne for stormflodssikring er mangelfulde

Helt konkret er rammerne for arbejdet med stormflodssikring i Danmark målrettet en anden type opgave, end den der ligger foran os. Ser vi på Kystbeskyttelsesloven, så tager den udgangspunkt i væsentligt mindre områder med færre og langt mere ensartede ejendomme, som fx sommerhuse, hvilket, alt andet lige, gør det svært at spejle selv mindre kommuners behov. Og det er en stor udfordring, når det er Kystbeskyttelseslovens rammer, der er styrende for arbejdet i kommunerne. Det er lovgivningens nytteprincip, som er drivende for, hvem der skal bidrage til stormflodssikringen, og dermed hvordan et projekt finansieres.

Udfordringen er, at nytteprincippet ikke nødvendigvis afspejler, hvem der faktisk har nytte af en sikring i et givet område. For jævnfør nytteprincippet må kommunerne alene opkræve bidrag fra ejendommejerere, der får dokumenteret direkte nytte af sikringsanlægget. Her udgør opgørelse af ejendommejerernes skader kun

én del af de samlede skader og gener, der følger af en oversvømmelse. For ét er nytten af, at ens ejendom beskyttes, noget andet er den nytte andre har af at kunne transportere sig til og fra arbejde, og at skoler, butikker og fritidsaktiviteter er åbne til trods for, at havet har vist tænder.

Kort sagt afspejler lovgivningen ikke, at det har en værdi, at byer fungerer uden for den enkelte borgers hoveddør, og den tilskynder ikke til at finde fælles løsninger med det aktuelle fokus på enkeltejendomme. Resultatet af dette er, at det flere steder i landet, herunder i hovedstadsområdet, ikke har været muligt at gennemføre stormflodsprojekter. I hovedstadsområdet betyder det fx, at relativt få ejendommejerere vil skulle betale ca. 90 % af stormflodssikringen af området og dermed også sikring af transport- og forsyningsinfrastruktur som vejanlæg, lufthavn og metro og forsyningsanlæg.

Derfor foreslår Forsikring & Pension og hovedstads-kommunerne, at nytteprincippet gentænkes, så det afspejler, at alle inden for et givet område, fx en kommune, kan bidrage til stormflodssikring.

En anden udfordring for kommunerne er, at stormflodssikring skal gennemføres inden for kommunernes anlægsramme. Det betyder, at de kommuner, der lykkes med at skabe en finansieringsmodel til et klimasikringsprojekt kan være nødt til at fravælge byggeri inden for andre velfærdsområder som skoler, institutioner og plejehjem, da prisen for klimasikringsprojekter i oversvømmelsestruede kommuner ofte er langt dyrere end anlægsrammen tillader.

Derfor foreslår Forsikring & Pension og hovedstads-kommunerne, at finansiering til klimasikringsprojekter holdes uden for kommunernes anlægsramme, så flere klimasikringsprojekter kan gennemføres.

Det er dog ikke kun de økonomiske rammer, der er en udfordring for klimasikring. I Danmark er 250 områder udpeget som Natura 2000-områder.

Natura 2000 er betegnelsen for et netværk af beskyttede områder i EU. Områderne skal bevare og

beskytte naturtyper og vilde dyre- og plantearter, som er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene. Det er vigtigt, at vi i arbejdet med stormflodssikring værner om Natura 2000 og andre fredninger. Udfordringen for stormflodssikring er, at statens praksis for anlæg i Natura 2000-områder er uklar.

I de seneste år har der været projekter, der trods lange processer mellem staten og kommuner er blevet sat på pause eller er standset, fordi kommunerne ikke får den nødvendige vejledning af staten. I et stormflodssikringsperspektiv er det en udfordring, at statens praksis ikke tager højde for, at havvandsstigninger kommer til at udfordre flere af de habitater og arter, Natura 2000-fredningen søger at beskytte.

Forsikring & Pension og hovedstadskommunerne foreslår derfor, at anlæg til stormflodssikring i højere grad bør kunne indgå som en del af de langsigtede planer for udvikling af Natura 2000-områderne. Med respekt for de habitater og arter som beskyttes kunne naturbaseret stormflodssikring fx indtænkes enten for at bevare, skabe eller erstatte habitater.

Tværkommunalt samarbejde løser udfordringen i hovedstadsområdet

Dragør, Hvidovre, København og Tårnby har de seneste 10 år samarbejdet om stormflodssikring, og senest har kommunerne arbejdet sammen som parter i statens forundersøgelse af en stormflodsplan for hovedstadsområdet (2022-2025).

De fire kommuners samarbejde er båret af, at det kan betale sig at tænke på tværs af kommunegrænser for at undgå suboptimering, hvilket formentligt også er tilfældet i flere af landets øvrige kommuner. For vandet lader sig ikke stoppe af kommunegrænser, og ukoordinerede sikringsniveauer og tidsperspektiver for etablering af løsninger kan derfor underminere nabokommunernes sikring. Forundersøgelsen af en stormflodsplan for hovedstadsområdet (2022-2025) har kastet lys på de rammemæssige udfordringer, særligt vedrørende finansiering og Natura 2000, der tidligere har stået i vejen for kommunernes egne initiativer til stormflodssikring.

Hovedstadskommunernes samarbejde med staten er unikt, men det er også et udtryk for, at de fire kommu-

ner sammen rummer store statslige værdier, som fx statslig infrastruktur som motorvej, togbaner, lufthavnen og metroen. Hertil kommer national kulturarv som fx Amalienborg, Christiansborg og Den Lille Havfrue og immaterielle værdier som fx områdets betydning for Danmarks turisme og vækst.

Dragør, Hvidovre, Københavns og Tårnby kommuner ønsker nu, at de gode erfaringer fra det tværkommunale samarbejde og kommunernes samarbejde med staten kan fungere som case og inspiration til at løse de udfordringer, som alle landets kystkommunerne arbejder med.

Anbefalinger

1. Staten skal spille en mere aktiv rolle i stormflodssikringen af Danmark

- Kystdirektoratet vurderer, at 51 områder i Danmark er i stor risiko for oversvømmelser fra havet. Kommunerne står i dag med hele ansvaret sammen med borgerne. Staten bør spille en mere aktiv rolle og medvirke til at sikre tryk-ghed i planlægning af langsigtede projekter på tværs af kommunegrænserne og for skiftende kommunalbestyrelser.

2. Kystbeskyttelseslovens nytteprincip rammer skævt

- Når Kystbeskyttelsesloven omsættes til praksis, betaler privatpersoner og erhverv med fast ejendom i risikozonen ikke kun for deres egen nytte af en stormflodssikring, hvilket ellers er lovens hensigt. De betaler også for den nytte resten af området har ved, at fx forsyning og infrastruktur fungerer under en stormflod, at skoler og arbejdspladser ikke lukkes, og at rekreative områder, fredede områder og fortidsminder beskyttes.
- Forundersøgelsen af en stormflodsplan for hovedstadsområdet (2022-2025) viser, at en relativt lille andel af borgere og de erhvervsdri-vende med fast ejendom kommer til at betale for ca. 90 % af stormflodssikringen af hovedstadsområdet, når man følger lovgivningen. Dette er til trods for, at sikringsniveauet i områ-

det defineres af infrastruktur- og forsyningsselskaber, som ejer de største værdier, og dermed har størst behov for sikring.

- En revideret lovgivning skal afspejle, at der er forskellige behov for sikring, som giver kommunerne mulighed for at opkræve bidrag på tværs af kommunegrænser ved fællesprojekter samt fra alle kommunens ejendomsere. Og så skal stormflodssikring holdes uden for de kommunale anlægsrammer.
- Eksempelvis bør en revideret lovgivning sikre, at fordelene ved at beskytte forsyningslinjer og infrastruktur afspejles i at udgifter hertil kan fordeles til det reelle opland, der ofte dækker flere kommuner.

3. Klimatilpasning skal ses som en sammenhængende opgave

- De administrative dele af klimatilpasningen i Danmark er delt op i en række forskellige lovområder med ressort i seks ministerier, hvilket skaber uhensigtsmæssig planlægning og investeringer.
- Koblede hændelser forventes at forekomme oftere i fremtiden, og der er derfor behov for at kunne samtænke arbejdet på finansieringssiden, hvor investeringer i stormflodssikring kan have konsekvenser for behovet for et byområ-

(fortsættes på næste side)

des behov for regn- og grundvandshåndtering. Under stormfloden i oktober 2023 så vi, hvordan Harrestrup Å efter flere ugers regn ikke kunne lede vand ud i havet. Oversvømmelserne blev kun afværget ved, at beredskabet fik bygget et midlertidigt jorddige i åen.

4. Statens praksis vedr. Natura 2000 skal ændres, hvis Danmark skal klimatilpasses

- Statens praksis for klimatilpasning i de af EU fredet Natura 2000-områder er uklar. Det betyder, at kommunerne ikke kan gennemføre projekter i områderne, da det ikke er muligt at finde løsninger, der på den ene side tilgodeser statens praksis, som beskytter status quo og på den anden side give plads til løsninger, der sikrer området i fremtiden.
- Klimatilpasning er flere steder i landet bydende nødvendigt af hensyn til væsentlige samfundsmæssige interesser. Der er derfor behov for, at staten indtager en aktiv rolle og støtter kommunerne i at finde løsninger, der gør det muligt at arbejde med klimatilpasning, også i Natura 2000-områder. I hovedstadsområdet ligger ca. 1/3 af kystlinjen inden for Natura 2000, og det er derfor afgørende for stormflodssikringen, at staten indgår i arbejdet med at finde løsninger.
- Statens praksis for at administrere Natura 2000-områder bør afspejle, at også Natura 2000-områder er udsatte overfor klimaforandringer, herunder stigende havniveauer. Det betyder, at en større del af områderne i fremtiden vil ligge under vand, og at udpegningsgrundlaget forsvinder. Derfor bør der skabes mulighed for at etablere kystbeskyttelse i Natura 2000-områderne og være større fokus på etablering af værdifuld erstatningsnatur, der også kan fungere i et fremtidigt klima med højere vandstande.
- Der bør etableres faste regelsæt for, hvordan man finder gode, fleksible løsninger, som anerkender udfordringer ved forskellige beskyttelsesniveauer i forhold til behovet for kystsikring. Målet er at undgå årelange vurderinger og dispensationsforsøg og i stedet fokusere på at få løst problemerne – på den ene eller den anden måde.

TÅRNBY KOMMUNE

DRAGØR
KOMMUNE

HVIDOVRE
KOMMUNE

F&P FORSIKRING
OG PENSION